

Карпенко Роман Валерійович
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ФОРМУВАННЯ Й РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

У всьому світі корупція визнається великою проблемою для держави та її розвитку, хоча завжди була притаманна майже всім суспільствам. Незалежно від статусу та рівня розвитку країни, наявність на державній службі корупційних проявів підриває легітимність влади, загрожує фундаментальним цінностям суспільства та її суверенітету, викликає недовіру з боку інших держав та унеможлиблює їх співпрацю. Майже в кожній країні державна служба є показником її розвитку та безпосередньо «обличчям» держави. Здатність державної служби ефективно протидіяти корупційним проявам спонукає її до вдосконалення своїх інститутів, що стає прикладом перманентності змін у суспільстві та адекватною відповіддю на суспільні виклики, є важливою основою реалістичної перспективи членства України в ЄС. Ефективне запобігання та протидія корупції, розробка та впровадження заходів антикорупційного спрямування є одним із першочергових завдань державної влади в Україні, що вимагає формування й реалізації дієвої антикорупційної політики в системі державної служби [1].

Проблеми формування й реалізації антикорупційної політики в системі державної служби України, впровадження антикорупційних заходів, розвитку антикорупційного законодавства досліджували такі науковці, як: О. Андрійко, В. Бавін, В. Баштанник, Ю. Битяк, Є. Додін, Д. Заброта, В. Ківалов, С. Максимов, І. Мацкевич, М. Мельник, В. Соловйов, О. Федотов та ін. Метою статті є аналіз сучасного стану формування й реалізації антикорупційної політики в системі державної служби України та визначення основних напрямів її вдосконалення.

Досліджуючи сучасний стан та шляхи вдосконалення формування й реалізації антикорупційної політики в системі державної служби України, визначимо сутність державної антикорупційної політики в системі державної служби як складного правового і суспільно-політичного явища, що має певні ознаки: – відповідно до форм, напрямів, завдань, сфер впливу антикорупційної політики в системі державної служби вона розглядається як скоординована взаємодія діяльності всіх державних органів, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, громадян, спрямована на протидію будь-яким корупційним проявам у суспільстві; – антикорупційна політика в системі державної служби в адміністративно-правовому значенні є

різновидом державної політики та державного управління; – державна антикорупційна політика в системі державної служби реалізується шляхом здійснення цілеспрямованої, вольової діяльності конкретних людей, що є посадовими особами органів державної влади (суб'єктів антикорупційної політики); – антикорупційна політика в системі державної служби має системний характер, оскільки здійснюється виключно в межах складної соціальної системи; ця системність є внутрішньою характеристикою антикорупційної політики держави, що забезпечує погодженість, координацію, субординацію, необхідну цілеспрямованість, раціональність та ефективність вказаного процесу; реалізація антикорупційної політики є постійним щоденним процесом; – антикорупційна політика в системі державної служби здійснюється виключно на основі чинного законодавства певної держави на певному конкретно історичному відрізку; – антикорупційна політика в системі державної служби полягає в здійсненні регулівного та організаційного практичного впливу на об'єкти державного управління, якими є суспільні відносини в будь-якій сфері життєдіяльності суспільства, при цьому відбувається взаємодія суб'єктів та об'єктів у межах єдиної складної системи; – загальним завданням антикорупційної політики в системі державної служби є реалізація антикорупційної функції держави в правовій, політичній, соціальній, економічній, культурній та інших соціально важливих сферах регулятивного впливу [2].

Аналіз рівня корупції, який проводить щороку Міжнародна організація з вивчення прозорості (Transparency International) за показниками світового індексу сприйняття корупції (CPI – Corruption Perception Index) у 2018 р. показав, що лідерами серед 180 країн є Данія, Нова Зеландія, Фінляндія, Сінгапур та Швеція, у яких найменший рівень корупції. Країною із найбільшим індексом корупції у світі досі залишається Сомалі (10 балів). Україна у 2018 р. посіла 120-те місце (антикорупційний індекс 32 бали). Такий самий індекс мають Ліберія, Малаві та Малі. [3]. Міжнародні організації вказують, що для ефективною антикорупційної політики в системі державної служби необхідні єдині підходи та має бути забезпечена тісна й чітка співпраця між органами, відповідальними за формування й реалізацію антикорупційної політики, також обов'язкова співпраця з громадськістю та міжнародними організаціями. Слід зазначити, що в Україні майже в кожному державному органі існують відділи з боротьби з корупцією, але вони проводять здебільшого просвітницьку роботу, не існує єдиної ієрархії, підзвітності Національному агентству з питань запобігання корупції.

1. Гаман П. І. Антикорупційна державна політика: проблеми та перспективи розвитку / Гаман П. І. // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2018. – № 10. – Режим доступу : http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/10_2018/3.pdf

2. Западінчук О. П. Механізми мінімізації корупції в системі державної служби / Западінчук О. П., Гончарук Н. Т. // Стратегічні пріоритети: наук.-аналіт. щокварт. зб. – 2014. – № 4(33). – С. 26 – 33.

3. Corruption perceptions index 2018. In Transparency International – the global coalition against corruption. Retrieved from <https://www.transparency.org/cpi2018>.